

Dupult so nógvar deyðs- vanlukkur í Føroyum

Meira enn dupult so nógvar fólk doyðu í ferðsluvanlukkum í Føroyum enn í Danmark í 1986.

Í Føroyum doyðu 14 fólk, í Danmark seks. Danska talið er sjálvandi lutfalsligt. Tað búgva væl og virðiliga hundrað ferðir fleiri fólk í Danmark enn í Føroyum.

Landsverkfrøðingurin hevur gjørt hesa samanbering og er hon almanna-kunngjørd í årsfrágreiðingini Ferðslan 1986.

Yvirlitið er heilt aftur til 1970. Fleiri ár hevur ferðslan kravt fleiri mannaliv — lutfalsliga — í Føroyum enn í Danmark. Onki ár er tó so ringt sum 1986.

Í 1984 doyðu níggju í Føroyum og seks í Danmark, í 1983 vóru tøluni sjei og seks, í 1981 níggju og seks, í 1980 tiggju og seks, í 1979 átta og sjei og í 1974 doyðu 13 í Føroyum og sjei í Danmark.

Hini árinu er danska talið hægri, serliga fyrstu sjeitiárinu er munurin heilt stórur, eitt nú 11 móti einum í 1970.

Eitt annað yvirlit sýnir, at Føroyar summi ár eru oman fyri øll Norðurlondini viðvíkjandi deyðsvanlukkum í ferðsluni.

Skadd

Landsverkfrøðingurin

hevur eisini kannað, hvussu nógvar fáa skaða í ferðsluni.

Í 1985 vóru 2,8 óhapp við fólkaskaða í Danmark og 2,0 í Føroyum. Hetta er fyri hvørjar 1.000 i-búgvar.

Í 1986 var talið í Føroyum 2,4. Danska talið fyri 1986 var ikki tókt, tá frágreiðingin varð skrivað.

Um ársskiftið 1986/87 vóru 2,8 fólk til akfarið í Danmark og 2,7 í Føroyum.

Í 1986 hendu 540 ferðsluóhapp á landsvegnum í Føroyum, harav 197 í Eysturoynni og 181 í Streymoyinni.

Í hesum 540 óhappunum fingi 71 fólk skaða og 696 sluppu óskadd.

Í Eysturoynni fingi 27 skaða og 36 í Streymoyinni.

Annars vóru 54 óhapp á landsvegnum í Suðuroynni og tvey fólk fingi skaða. Í Sandoyinni vóru 17 óhapp og eitt fólk fekk

Landsvegnetið er 432,7 km. 60% eru tvíbreitadír vegir, tað vil siga vegirnir eru breiðari enn 5 metrar.

Óg bilarnir eru nógvar. Til dómis vóru 3,6 fólk til hvønn persónbil tann 1. januar í ár.

Hendan dagin vóru 12.973 persónbilar og harafturat 238 húruvagnar skrásettir hjá fútanum.

Tilsamans vóru 17.019 akfør. Bara í Havnini, hadani myndin er, vóru nýggj-ársdag 6.534 akfør

skaða, í Vágum vóru 32 óhapp og fyra skødd, á Borðoyinni 48 og ein fekk skaða og á Viðoyinni hendu 11 óhapp, men har fekk ongin skaða.

hd

urin er verður.

Men verri enn so altíð verður boðað frá. Óla Krisjan Debess, formaður í Bóndafelagnum, sigur, at talið 56 fyri ákoyrdar seyðir í 1986 er alt ov lágt. Tað kann faldast fleiri ferðir, sigur hann.

Bóndafelagið hevur í nógvar árt havt samráðingar við Landsstýrið og Tryggingarsambandið um endurgjaldsspurningin.

Men hvørki vil fáa eina brúkliga loysn, hóast hetta avgjørt er teirra mál. Ti verður málið nú helst latið rættinum, so ein avgerð kann fáast.

Bóndafelagið hevur sett seg í samband við saksførara.

hd

Brúkarafelagið:

Fáið nú lógina at virka!!

— Brúkarafelagið hevur enn einaferð eftirlýst matvørlógina.

Samstundis hevur felagið sent út soljóðandi tíðinda-skriv:

Í samband við at einki røktist fyri, at Matvørlógin kemur í gildi, hevur Brúkarafelagið vent sær til Føroya Landsstýri og til Føroya Løgting. Samstundis er eisini skriv sent til Heilsuføðisligu Starvsstovuna.

15. mars var altjóða brúkaradagur og allastaðni í heiminum hevur verið arbeitt fram imóti góðum og ódálkaðum vørum og mati til øll. Eisini verður arbeitt við at tryggja at ikki u-lond fáa vøru, ið ikki sleppa inn í t.d. EF-londini, orsakað tí strongu lóggávu, sum hesi londini hava á matvørlóginum.

Tá Matvørlógin varð lýst, vøntaðu øll, at nú fór at verða lættari at fara til handils, tí nú fóru vørurnar at verða bæði vørlýstar og datomertar, men so varð ikki.

Nú eru tvey ár liðin, men framvegis er eingin lóg farin at virka.

Tá seinastu tíðina hava fleiri áhugaverdar sendingar verið í sjónvarpinum í samband við matframleiðslu, men tað tú hevur fingið burtúrur hesum sendingum er, at brúkarin er illa vardur í okkara litla landi. Tað er ikki lægt, um ein gerst ótryggur, tá sjálfv serfrøðingar eru ósamdir, og ein sjálfur ongan møguleika hevur at velja.

Ræðufilmar
Mest sum allur matur, sum fæst til keyps, er viðgjørdur á ein ella annan hátt og innbjálvaður í eitt ella annað tilfar. Ongar reglur eru fyri hvørji evni, ið eru loyvd at koyra í matin og enn minni fyri hvussu stórar nøgdir, ið

kunnu brúkast. Vit ynskja ikki at verða kallað eitt U-land, men á hesum øki eru vit verri fyri enn nógva teirra. Hverja orsök hevur brúkarin at halda, at matvøruindnaðurin ikki sendur vøru higgar, ið eru bannaðar aðrastaðni, og hvørja trygð hevur brúkarin fyri, at okkara egna framleiðarar duga at umgangast tey ymisku útlátningar evni?

Tað er lítill meining í ella rættari sagt, tað er meiningaleyst at vísa ræðufilmar í sjónvarpinum um stráling, Nutrasweet og at siga frá um radioaktiva mjólk, ið verður send til Egyptalands, so leingi tann føroyski brúkarin er hjálparleysur, tá hann skal velja.

Dumpiland

Brúkarafelagið hevur fyrr vist á vandan fyri, at Føroyar gerast eitt dumpiland fyri tær vøru, ið ikki sleppa inn í grannalondini vegna teirra strongu lóggávu.

Nú er biðað nóg leingi. Vit krevja nú, at Matvørlógin fer at virka soleiðis, at vørlýsingar verða kravdar, eftirlit verður við innfluttum vørum og við heimaframleiðsluni, og at reglurnar fyri framleiðslu og solu verða settar í gildi. Somuleiðis skal datomering vera á matvørum, har hetta er neyðugt.

Háttvirdu lögtings- og landsstýrismenn og kvinnur. Matur og heilsa er sera nær tengt at hvør øðrum. Matvørlógin hevur stóran týdning fyri at tryggja at maturin vit selja er góður matur.

Ein seyður kom inn á vegin

— Henda frágreiðing hoyrist ikki so sjáldan, tá ferðslu-óhapp henda.

— Og hon varð skrásett sum atvoldin til 84 óhapp í 1986

Seyður er atvoldin til umleið sætta hvørt ferðsluóhapp á landsvegnum.

Við politifrágreiðingum sum keldu hevur landsverkfrøðingurin talt sam-

an og fingið 84 óhapp, sum hendu, tí seyður var á vegnum. Hetta eru 15,6%.

56 seyðir doyðu, harav 20 í Eysturoynni og 19 í Streymoyinni.

Í 1985 vórðu skrásett 73 slik óhapp og 52 deyðir seyðir.

Prosenttalið var 14,6 tað árið.

Hjá saksførara

Hvør skal gjalda, tá seyður doyir á vegnum? Hetta er ein spurningur, sum bøndur fegnir vilja hava svaraðan.

Bara tá tey, sum koyra á seyð, sjálvi boða frá, fær seyðeigarin endurgjald fyri mista seyðin. Og tá bara helvtina av tí, seyð-